

M U N I
M E D

Koncepce ošetrovatelství

Metodické opatření č. 9,
Věstník Ministerstva zdravotnictví ČR,
září 2004, částka 9

Východiska

➤ mezinárodní

- *doporučení Organizace spojených národů, Světové zdravotnické organizace*
- *směrnice Evropské unie*
- *doporučení Evropské komise, Mezinárodní organizace práce, Mezinárodní rady sester a Mezinárodní rady porodních asistentek*

➤ domácí

- *Koncepce ošetřovatelství z roku 1998*

Obsah koncepce

1. Úvod
2. Definice, cíle a charakteristika oboru
3. Pracovníci v oboru a jejich vzdělávání
4. Ošetrovatelský proces a jeho dokumentace
5. Ošetrovatelský management
6. Hodnocení kvality ošetrovatelské péče
7. Komunitní ošetrovatelství
8. Ošetrovatelský výzkum

1. Úvod

- vymezuje postavení ošetrovatelství v péči o zdraví člověka
- určuje další vývoj a směr ošetrovatelství a porodní asistence v 21. století
- klade důraz na náročnější a samostatnější práci ošetrovatelského personálu
- otevírá cestu k zajištění kvalitní ošetrovatelské péče

2. Definice, cíle a charakteristika oboru

- definice ošetřovatelství
- cíle ošetřovatelství
- charakteristické rysy ošetřovatelství

Definice ošetřovatelství

- Ošetřovatelství je samostatná vědecká disciplína zaměřená na aktivní vyhledávání a uspokojování biologických, psychických a sociálních potřeb nemocného a zdravého člověka v péči o jeho zdraví.
- Ošetřovatelství je zaměřeno zejména na udržení a podporu zdraví, navrácení zdraví a rozvoj soběstačnosti, zmírňování utrpení nevléčitelně nemocného člověka a zajištění klidného umírání a smrti.
- Ošetřovatelství se významně podílí na prevenci, diagnostice, terapii i rehabilitaci.
- Ošetřovatelský personál pomáhá jednotlivci, rodinám i skupinám, aby byli schopni samostatně uspokojovat fyziologické, psychosociální a duchovní potřeby.
- Vede nemocné k sebepéči, edukuje jejich blízké v poskytování laické ošetřovatelské péče.
- Nemocným, kteří o sebe nemohou, nechtějí, či neumějí pečovat, zajišťuje profesionální ošetřovatelskou péči.

Cíle ošetrovatelství

- podporovat a upevňovat zdraví
- podílet se na navrácení zdraví
- zmírňovat utrpení nemocného člověka
- zajistit klidné umírání a důstojnou smrt

Charakteristické rysy ošetrovatelství

- aktivní
- individualizovaná
- na základě vědeckých poznatků
- holistický přístup
- preventivní charakter
- poskytovaná ošetrovatelským týmem

3. Pracovníci v oboru a jejich vzdělávání

- vymezení pracovníků zajišťujících ošetrovatelskou péči
- vzdělávání zdravotnických pracovníků v oboru ošetrovatelství

Pracovníci zajišťující ošetrovatelskou péči

- odborná způsobilost k výkonu povolání:

- bez odborného dohledu
 - všeobecná sestra/praktická sestra

- pod odborným dohledem nebo pod přímým vedením
 - ošetrovatel
 - sanitář

4. Ošetrovatelský proces a jeho dokumentace

Metoda práce, která slouží:

- ke zhodnocení stavu individuálních potřeb klienta, rodiny nebo komunity
- ke stanovení ošetrovatelských problémů (ošetrovatelských diagnóz)
- k plánování ošetrovatelské péče
- k realizaci ošetrovatelské péče
- k vyhodnocování efektivity ošetrovatelské péče

5. Ošetrovateľský management

- najvyšším metodickým článkom oboru je Ministerstvo zdravotníctví
- príslušný odborný útvar metodicky riadi a kontroluje ošetrovateľství v ČR
- vyjadruje se ke všem zásadním odborným, organizačným, ekonomickým a legislatívným opatrením, ktorá se týkajú ošetrovateľství a práce ošetrovateľského personálu v oblasti zdravotní a sociálnej péče
- v jednotlivých ústavnych zariadeních je ošetrovateľská péče řízena náměstkyní/náměstkem pro ošetrovateľskou péči/hlavní sestrou

6. Hodnocení kvality ošetrovatelské péče

- kvalitní ošetrovatelská péče je základním cílem současného ošetrovatelství
- kvalitu ošetrovatelské péče určují ošetrovatelské standardy, které současně stanovují její měřitelná kritéria

7. Komunitní ošetrovatelství

- ošetrovatelské služby poskytované v rámci komunitní péče jsou organizovány zpravidla mimo ústavní zařízení a zajišťují potřebnou péči o rodinu, jednotlivce či skupinu obyvatel
- komunitní péče je zaměřená na ochranu zdraví, prevenci onemocnění a výchovu ke zdraví
- dále se zaměřuje na péči o nemocného a jeho rehabilitaci, včetně edukace rodinných příslušníků a blízkých v poskytování laické ošetrovatelské péče
- komunitní péče zahrnuje i péči o chronicky a nevyléčitelně nemocné a o zdravotně postižené občany, včetně zajišťování různých forem domácí péče
- zdravotnický pracovník, který poskytuje ošetrovatelskou péči v rámci komunitní péče, úzce spolupracuje s lékaři, orgány státní správy a samosprávy, občanskými sdruženími apod.
- rozvoj komunitního ošetrovatelství je prioritou Světové zdravotnické organizace

8. Ošetrovateľský výzkum

- výzkum v ošetrovatelství je součástí výzkumu ve zdravotnictví
- vytváří nové poznatky, které přímo nebo nepřímo ovlivňují ošetrovateľskou praxi. Umožňuje poskytovat vysoce kvalitní ošetrovateľskou péči založenou na důkazech
- probíhá ve výzkumných ústavech, na vysokých školách, v jiných vzdělávacích institucích, ve zdravotnických a sociálních zařízeních
- výzkum se řídí platnými právními předpisy a mezinárodními etickými směrnicemi pro biomedicínský výzkum